

Pets

1) במדבר פרק כ

(א) ויבאו בני ישראל כל העדה מדבר צן בחדש הראשון וישב העם בקדש ותמת שם מרים ותקבר שם: (ב) ולא היה מים לעדה ויקהלו על משה ועל אהרן: (ג) וירב העם עם משה ויאמרו לאמר ולו גוענו בגוע אחינו לפני ה': (ד) ולמה הבאתם את קהל ה' אל המדבר הזה למות שם אנחנו ובעירנו: (ה) ולמה העליתנו ממצרים להביא אתנו אל המקום הרע הזה לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון ומים אין לשתות: (ו) ויבא משה ואהרן מפני הקהל אל פתח אהל מועד ויפלו על פניהם וירא כבוד ה' אליהם: פ (ז) וידבר ה' אל משה לאמר: (ח) קח את המטה והקהל את העדה אתה ואהרן אחיך ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו והוצאת להם מים מן הסלע והשקית את העדה ואת בעירם:

2) תלמוד בבלי מסכת ברכות דף מ עמוד א

אמר רב יהודה אמר רב: אסור לאדם שיאכל קודם שיתן מאכל לבהמתו, שנאמר: +דברים י"א+ ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת ושבעת.

3) רמב"ם הלכות עבדים פרק ט הלכה ח

חכמים הראשונים היו נותנין לעבד מכל תבשיל ותבשיל שהיו אוכלין, ומקדימין מזון הבהמות והעבדים לסעודת עצמן

4) שולחן ערוך אורח חיים סימן קסז סעיף ו

יאכל מיד ולא ישיח בין ברכה לאכילה; ואם שח, צריך לחזור ולברך א"כ היתה השיחה בדברים מענין דברים שמברכין עליו, כגון שברך על הפת וקודם שאכל אמר הביאו מלח או ליפתן תנו לפלוני לאכול, תנו (מ) מאכל לבהמה וכיוצא באלו, א"צ לברך

5) משנה ברורה סימן קסז ס"ק מ

מאכל לבהמה - ג"כ מעניני סעודה הוא דאסור לטעום קודם שיתן לבהמתו. כתב המ"א בשם ס"ח דלשתות אדם קודם לבהמה כדכתיב ברבקה שאמרה להעבד שתה וגם גמליך אשקה:

6) בראשית פרק כד

(יז) וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמיאיני נא מעט מים מכדך: (יח) ותאמר שתה אדני ותמהר ותרד כדה על ידה ותשקהו: (יט) ותכל להשקתו ותאמר גם לגמליך אשאב עד אם כלו לשתת: (כ) ותמהר ותער כדה אל השקת ותרץ עוד אל הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו:

7) ספר חסידים (מרגליות) סימן תקלא

לענין צמאון אדם ובהמה יתנו לאדם תחילה ואח"כ לבהמה דכתיב (בראשית כ"ד מ"ו) ותאמר אליו גם אתה שתה ואח"כ וגם לגמליך אשקה ואשת וגם הגמלים השקתה, וכתיב (במדבר כ' ח') והשקית את העדה ואת בעירם העדה תחילה ואח"כ את בעירם, אבל באכילה הבהמה קודמת דכתיב (בראשית כ"ד ל"ב) ויתן תבן ומספוא לגמלים ואח"כ וישם לפניו לאכול וכתיב (דברים י"א ט"ו) ונתתי עשב בשדך לבהמתך וכתיב ואכלת ושבעת וכן לאדם ולכל חית הארץ וגו' נתתי את כל ירק עשב לאכלה (בראשית א' ל').

8) ספר פרדס יוסף על ספר בראשית פרק כד פסוק יט

ובספר מלא העומר [חיי שרה דף ל' ט"ב ד"ה ואמרה] כתב, לפי ששתיית אדם מעט, ולבהמה צריך שתיה רבה וצריך טירחא, אבל באכילה להיפך, שאכילת אדם צריכה הכנה רבה ולא לבהמה, ורבקה הבינה זאת בשכלה. עיין שם וברביד

הזהב, ובפירושו אזולאי על ספר חסידים הביא ספר בית דוד (או"ח סימן פ) טעם לזה:
ובספר פנינים יקרים [חיי שרה יד ע"ב ד"ה וגם] כתב לפי מה שכתבו בנור הקודש ובאמרי שפר (בראשית) דלכך הבהמה
קודמת לאדם, דלפעמים אין האדם נתפרנס רק בזכות בהמתו, כדאיתא במדרש רבה (ב"ר ל"ג, א) אדם ובהמה תושיע ה'
[תהילים ל"ו, ז] אדם בזכות בהמה. וכיון דהכל בזכותה על כן ראוי ליתן לה תחילה. ולפי"ז כאן ברבקה דפרש"י דהמים עלו
לקראתה, על כרחך היו המים בזכותה, שפיר האדם קודם:
>ואתי שפיר בבראשית (א, כ"ט) לכם יהיה לאכלה, והדר כתיב ולכל חית הארץ, דאדם וחיה קודם החטא לא היו צריכים
לזכות בהמות וא"כ הם קודמים<:

ולפי"ז אתי שפיר הקושיא מוהשקית את העדה ובעירם, הרי דבשתיה האדם קודם. לפי מה שכתב הילקוט בפסוק [חוקת
כ, א] ותמת שם מרים וגו' ולא היה מים לעדה, לעדה לא היה אבל לבהמות ולצאן ובקר היה. ועיין שו"ת טוב טעם ודעת
(מהדו"ק סימן רע"ט) דחז"ל סמכו לשפוך מים מן המת מקרא זה, ומרמז הפסוק דוקא מים הראויים לעדה שפכו, ולא מים
שאין ראויים כי אם לשתיית בהמה אין צריך לשפוך, עיין שם. ולפי"ז אז לא היו המים בשביל הבהמה, ושפיר האדם קודם:

9 שו"ת שאילת יעבץ חלק א סימן יז

שאלת מי שמגדל חתול או כלב בתוך ביתו. אם אסור הוא שיאכל קודם שיתן להם לאכול.

תשובה לא ידענא אי מספקא לך מי איתנהו בכלל בהמה. לפי שלא מצינו איסור זה אלא אצל הבהמה שדרשוהו מן הכתוב
ונתתי עשב בשדך לבהמתך והדר ואכלת. ואי משו"ה ליכא ספיקא דהא בהדיא תנן בפרק ח' דכלאים הכלב מין חיה. וכן
החתול כפי מ"ש הת"י"ט (וכן הוא בא"ח ס"ס שי"ו) וחיה בכלל בהמה בכל מקום. ואפילו עוף במשמע לענין האיסורין.
ובפרטות לענין צער ב"ח = בעלי חיים = כדתנן שילהי שור שנגח. ואי מיבעיא לך בחתול משום ההיא דאיתא בסוף פרק
מרובה דאסור לקיימו (עמ"ש בחידושי בגמרא זו) הא נמי לאו מילתא דהא ודאי האידינא סתם חתולין דידן בני תרבות הן
ואסור להורגן. וכדקיי"ל בי"ד סנ"ז לענין דריסה. ולא אמרו אלא במוחזק להזיק עח"מ סרס"ו. ואי משום דמשמע לך דליכא
איסורא אלא בהנהו דבני מלאכה נינהו שאינו בדין שיעשה ולא יאכל. ומספקא עלך מילתא אי הני בני מלאכה נינהו,
מסתברא דחשיבי נמי בני מלאכה קצת. דהחתול מלאכתו מרובה לצוד העכברים. ובהדיא חשיב ליה תלמודא לבעל
מלאכה בהשואל (צ"ז) גבי ההוא שונרא דחבור עליה עכברי ואכלוהו. דדיינין ליה כמת מחמת מלאכה וכן הכלב עבודתו
גדולה. עבד נאמן לאדוניו לשמור הבית מאריא וגנבי ביום ובלילה. ואע"פ שאינו עושה מעשה. עקימת שפתיו וחריצת לשונו
הוי מעשה עכ"פ הרי הן באין בשכרן ומזונותן עליך, וקיי"ל נמי נותנין מזונות לפני כלב בשבת. וגם טורחין בשבילו לתקן
מאכלו בשבת וי"ט. כדתנן מתחכין את הנבלה לפני הכלבים שמע מנה ודאי דאית בהו נמי קצת מצוה . . . +מ"מ כמדומה
שאין כ"כ קפידא להקדים להם המזונות אם לא ממדת חסידות + אלא שיראה לי אעפ"כ אין בהן חיוב גמור כמו בבהמה
גסה. . . .

המגדל כלבים כמגדל חזירים למיקם עלה בארו. ולא חילקו הפוסקים בין כלב לכלב. דלא קיי"ל כמאן דשרי בכופרים.
דיחידאה הוא. ושכיחא נמי סכנתא בכולהו כמו שאירע כמה פעמים ר"ל וכל סכנתא לחומרא. ואפי' מאן דפליג בכופרים.
נ"ל דאפ"ה לא שרי טפי מחד. לנטורי ביתא בלחוד.

10 תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף טו עמוד ב

תניא, רבי נתן אומר: מניין שלא יגדל אדם כלב רע בתוך ביתו, ואל יעמיד סולם רעוע בתוך ביתו? ת"ל: (דברים כ"ב) לא
תשים דמים בביתך.

11 תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף פ עמוד א

ר' ישמעאל אומר: מגדלין כלבים כופרין, וחתולים, וקופין, וחולדות סנאים, מפני שעשויים לנקר את הבית.

12 רש"י מסכת בבא קמא דף פ עמוד א

כלבים כופריים - קטנים וננסים הם ל"א כלבים גדולים של ציידים ואין מזיקין.

Pets

13 תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף עט עמוד ב

מתני'. . . לא יגדל אדם את הכלב - אלא אם כן היה קשור בשלשלת

14 רש"י מסכת בבא קמא דף עט עמוד ב

את הכלב - מפני שנושך ומנבח ומפלת אשה מיראתו.

15 תלמוד בבלי מסכת בבא קמא דף פג עמוד א

לא יגדל אדם את הכלב - אא"כ קשור בשלשלות כו'. תנו רבנן: לא יגדל אדם את הכלב - אלא אם כן קשור בשלשלת, אבל מגדל הוא בעיר הסמוכה לספר, וקושרו ביום ומתירו בלילה. תניא, רבי אליעזר הגדול אומר: המגדל כלבים כמגדל חזירים. למאי נפקא מינה? למיקם עליה בארור.

16 רמב"ם הלכות נזקי ממון פרק ה הלכה ט

וכן אסרו חכמים לגדל חזירים בכל מקום, ולא את הכלב אלא אם כן היה קשור בשלשלת, אבל מגדל הוא כלבים בעיר הסמוכה לספר, ביום קושרו ובלילה מתירו, ואמרו חכמים ארור מגדל כלבים וחזירים מפני שהזיקן מרובה ומצוי.

17 טור חושן משפט סימן תט

אסור לגדל כלב רע אא"כ הוא אסור בשלשלות של ברזל וקשור בהן ובעיר הסמוכה לספר מותר לגדלו וקושרו ביום ומתירו בלילה:

18 ספר ים של שלמה - בבא קמא פרק ז אות מה

דין כלב רע לא יגדל אדם בתוך ביתו, אלא בקשירה מעולה, ומתירו בלילה, אם הוא מפני חשד גנבים. ולא דוקא כלב רע, אלא סתם כלב שהוא מנבח בכל אדם קרוי רע, ודוקא כלבים קטנים לנוי הבית, או כה"ג, שידוע לכל שאינו מזיק מותר, אפילו בלא קשירה: . . .
ונראה דדוקא כלב רע קאמר מותניתין, אבל בסתם כלבים לא איירי, דדוקא כלב רע אסור, משום דר' נתן, כדלעיל בפ"ק (ט"ו ע"ב). מניין שלא יגדל אדם כלב רע כו', שנאמר (דברים כ"ב, ח') לא תשים דמים בביתך, אבל כלב שאינו רע מותר לגדל. וכן משמע בירושלמי (ה"ז), דקאמר אמתניתין דהכא, לא יגדל אדם כלב רע כו'. א"ר יוסי בר חנינא, כל המגדל כלב רע בתוך ביתו, עליו הכתוב אומר (איוב ו', י"ד) למס מרעהו חסד

19 שולחן ערוך חושן משפט סימן תט סעיף ג

אסור לגדל כלב רע, אלא אם כן הוא אסור בשלשלות של ברזל וקשור בהם. ובעיר הסמוכה לספר, מותר לגדלו; וקושרו ביום ומתירו בלילה. הגה: וי"א דהשתא שאנו שרוין בין העכו"ם ואומות בכל ענין שרי, ופוק חזי מאי עמא דבר (הגהת אלפסי החדשים). מיהו נראה אם הוא כלב רע, שיש לחוש שיזיק בני אדם, דאסור לגדלו אלא אם כן קשור בשלשלות של ברזל.

20 ערוך השולחן חושן משפט סימן תט סעיף ז

אסור לגדל כלב רע אא"כ הוא אסור בשלשלות של ברזל וקשור בהם ואמרו חז"ל [שם] דבעיר הסמוכה לספר מותר לגדל וקושרו ביום ומתירו בלילה וי"א דהאידנא שאנו שרוים מפוזרים בכל ענין שרי ופוק חזי מאי עמא דבר מיהו ודאי אם הוא כלב רע שיש לחוש שיזיק בני אדם אסור לגדלו אא"כ קשור בשלשלת של ברזל לכותל ובמקום שאסור לגדלו קם עליה בארור